

**ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Emila Franciscyho a sudkýň JUDr. Daniely Sučanskej a JUDr. E. Siebenstichovej, v právnej veci navrhovateľa **H.**, so sídlom v B., IČO: X., proti odporcom **1/ P. K.**, bývajúcemu v M., **2/ J. K.**, bývajúcemu v B., **3/ P. K.**, bývajúceho v M., **4/ Ing. M. H.**, bývajúcemu v B., **5/ E. H.**, bývajúcej v B., **o určenie vlastníctva a neplatnosti kúpnej zmluvy**, vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 8 C 97/2001, o dovolaní odporcov 4/ a 5/ zastúpených Advokátskou kanceláriou JUDr. N., s.r.o. so sídlom v B., IČO: X., proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 21. mája 2013 sp. zn. 5 Co 336/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **z a m i e t a.**

Navrhovateľovi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Navrhovateľ sa v konaní domáhal určenia, že: a/ je vlastníkom nehnuteľností v katastrálnom území R., ktoré sú zapísané na liste vlastníctva č. X. ako parcela č. X. – zastavaná plocha vo výmere X. m², parcela č. X. – zastavaná plocha vo výmere X. m², parcela č. X. – záhrady vo výmere X. m² a parcela č. X. – zastavaná plocha vo výmere X. m² (ďalej len „sporné pozemky“), b/ v časti týkajúcej sa prevodu sporných pozemkov je neplatná kúpna zmluva uzatvorená 24. novembra 2003, ktorou odporcovia 1/ až 3/ previedli vlastníctvo

na odporcov 4/ a 5, a ktorej vklad do katastra bol povolený 26. januára 2004 pod V – 5968/03 (ďalej len „sporná kúpna zmluva“). Návrh odôvodňoval tým, že na základe žiadosti P. K. (právneho predchodcu odporcov 1/ až 3/) s ním notár 6. februára 1997 spísal osvedčenie o vydržaní vlastníctva sporných pozemkov, ktoré sú ale vo vlastníctve navrhovateľa. P. K. nemohol nadobudnúť sporné pozemky vydržaním, lebo jeho držba nebola dobromyseľná. Sporné pozemky preto ani nemohli byť považované za vlastníctvo P. K. a prejednané ako dedičstvo po ňom v konaní vedenom na Obvodnom súde Bratislava 5 pod sp. zn. D 408/1999. I keď odporcovia 1/ až 3/ boli v predmetnom dedičskom konaní považovaní za dedičov sporných pozemkov, nenadobudli ich vlastníctvo, ktoré preto platne ani nemohli previesť spornou kúpnu zmluvou na odporcov 4/ a 5/.

Okresný súd Bratislava V rozsudkom zo 14. apríla 2010 č.k. 8 C 97/2001-460 zamietol návrh v oboch jeho častiach; rozhodol tiež o trovách konania. Na odôvodnenie prvého z výrokov uviedol, že v dôsledku zákona č. 354/1921 Sb. (upravujúceho prevzatie majetku, ktorý podľa mierových zmlúv pripadol Československému štátu) a uzatvorenia Mierovej zmluvy publikovanej pod č. 192/1947 Sb. sa vlastníkom súboru nehnuteľností tvoriacich územie obcí Č., R. a J. stal Československý štát. Sporné pozemky, ktoré boli súčasťou tohto súboru, boli v roku 1964 pridelené do operatívnej správy Miestneho národného výboru v R.. Výsledkami vykonaného dokazovania bolo preukázané, že A. K. začala sporné pozemky užívať na základe dohody o výmene bytov uzatvorenej 17. októbra 1962 s J. B., ktorý nebol ich vlastníkom. Z obsahu tejto dohody vyplýva, že jej predmetom bola iba výmena bytových jednotiek, teda nie prevod vlastníctva stavby a sporných pozemkov. V čase, v ktorom A. K. užívala sporné pozemky (od roku 1962 do roku 1976), vtedajší právny poriadok neumožňoval nadobudnutie vlastníctva právnym titulom vydržania. Pokiaľ jej syn P. K. vstúpil do držby sporných pozemkov v roku 1976 na základe s ňou uzatvorenej kúpnej zmluvy, mohol mať síce za to, že je ich vlastníkom, jeho dobrá viera ale mohla trvať nanajvýš do roku 1978. V rokoch 1977 a 1978 totiž P. K. požiadal štát o zriadenie práva osobného užívania sporných pozemkov a tiež o prevod na nich sa nachádzajúceho rodinného domu; nebolo ale preukázané, že by jeho žiadosti bolo vyhovené. Podľa právnej úpravy účinnej do 31. januára 1991 mohlo P. K. vzniknúť právo osobného užívania sporných pozemkov buď na základe rozhodnutia o ich pridelení do osobného užívania pozemkov (existencia takého rozhodnutia ale nebola v konaní preukázaná), alebo na základe vydržania práva osobného užívania (ktoré však vylučovala tá skutočnosť, že sporné pozemky boli v tzv. socialistickom vlastníctve). Výsledkami vykonaného dokazovania bol

preukázaný len zámer P. K. dosiahnuť uzatvorenie dohody o osobnom užívaní sporných pozemkov, nie však aj realizácia tohto zámeru. I keby táto dohoda, ako tvrdili odporcovia 1/ až 3/, bola uzatvorená, vyžadovala sa jej registrácia štátnym notárstvom, k nej ale nedošlo. P. K. nebol v čase smrti vlastníkom sporných pozemkov, preto ich odporcovia 1/ až 3/ nemohli zdediť a neskôr platne previesť na odporcov 4/ a 5/ spornou kúpnu zmluvou. Na druhej strane však ani navrhovateľ v konaní nepreukázal, že je na základe § 2 ods. 1 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí (ďalej len „zákon č. 138/1991 Zb.“) vlastníkom sporných pozemkov. Sporné pozemky boli ku dňu účinnosti tohto zákona vo vlastníctve Slovenskej republiky, pre ich prechod do vlastníctva navrhovateľa sa ale vyžadovalo, aby k nim patrilo národnému výboru právo hospodárenia a aby toto právo bolo aj reálne vykonávané. Ak sa národný výbor o predmet tohto práva nestaral, alebo ho neudržiaval a nevyužíval, nedošlo zo zákona k jeho prechodu na obec. Navrhovateľ, na ktorom bolo dôkazné bremeno, v konaní nepreukázal splnenie tejto podmienky prechodu majetku štátu na obec, jeho návrh na určenie vlastníctva preto zamietol ako neopodstatnený. Na odôvodnenie druhého výroku prvostupňový súd uviedol, že navrhovateľ neosvedčil naliehavý záujem na určení neplatnosti spornej kúpnej zmluvy (§ 80 písm. c/ O.s.p.); otázka jej platnosti bola pri posúdení jeho vlastníctva riešená ako prejudiciálna.

Na odvolanie navrhovateľa Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 21. mája 2013 sp. zn. 5 Co 336/2010 prvý výrok rozsudku súdu prvého stupňa zmenil tak, že navrhovateľ je vlastníkom sporných pozemkov; druhý výrok prvostupňového rozsudku potvrdil ako vecne správny (§ 219 O.s.p.). Zároveň rozhodol o náhrade trov konania. V odôvodnení uviedol, že súd prvého stupňa v dostatočnom rozsahu zistil rozhodujúce skutkové okolnosti, právne ich však posúdil len sčasti správne. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, podľa ktorého (z dôvodov ním uvedených) A. K. ani P. K. nemohli byť dobromyseľní v tom, že im sporné pozemky patria ako vlastníctvo. Otec odporcov 1/ až 3/ nebol ich vlastníkom, ani osobným užívateľom a ani mu nevzniklo právo, aby s ním bola uzatvorená dohoda o ich osobnom užívaní. So zreteľom na to odporcovia 1/ až 3/ nemohli sporné nehnuteľnosti nadobudnúť dedením po P. K. a ani ich následne spornou kúpnu zmluvou nemohli platne previesť na odporcov 4/ a 5/. Podľa právneho názoru odvolacieho súdu ale súd prvého stupňa nesprávne posúdil vec z hľadiska aktívnej legitímácie navrhovateľa. Pokiaľ prvostupňový súd vychádzal z toho, že pre prechod sporných pozemkov na navrhovateľa sa vyžadovalo kumulatívne splnenie viacerých podmienok (t.j. aby 1. išlo o majetok štátu, 2. ku ktorému patrí národnému výboru právo hospodárenia, pričom 3. toto právo je aj fakticky vykonávané),

z ktorých tretia nebola splnená, odvolací súd pripomenul, že z ustanovenia § 2 ods. 1 zákona č. 138/1991 Zb. vyplývajú iba prvé dve podmienky. Výsledky vykonaného dokazovania preukázali, kto má v správe sporné pozemky zapísané na liste vlastníctva č. X ako vlastníctvo „Čs. štátu – MNV R.“. Je preto zrejmé, že navrhovateľ, ktorý nadobudol sporné pozemky do vlastníctva v zmysle § 2 ods. 7 zákona č. 138/1991 Zb., sa v danom prípade dôvodne domáha ochrany (určenia) svojho vlastníctva proti tomu, kto jeho vlastnícke právo popiera. Na odôvodnenie potvrdzujúceho výroku svojho rozsudku odvolací súd uviedol, že sa stotožnil s názorom prvostupňového rozsudku, podľa ktorého navrhovateľ nepreukázal naliehavý právny záujem (§ 80 písm. c/ O.s.p.) na určení neplatnosti spornej kúpnej zmluvy. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a § 224 ods. 1 a 2 O.s.p.

Proti zmeňujúcemu výroku uvedeného rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie odporcovia 4/ a 5/ namietajúc, že v konaní došlo k procesnej vade uvedenej v § 237 O.s.p. a že dovolaním napadnutý výrok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Podľa ich názoru je napadnutý výrok zmätočný, lebo na jeho základe nemožno zapísať vlastnícke právo v prospech navrhovateľa. Namietli tiež, že „v priebehu odvolacieho konania bol predsedom senátu sudca, ktorý už predmetnú vec prejednal a rozhodol ako sudca súdu prvého stupňa“. Odvolací súd, pre ktorý jediným dôvodom pre zmenu prvostupňového rozsudku bolo znenie § 2 ods. 1 zákona č. 138/1991 Zb., nesprávne interpretoval toto ustanovenie bez toho, aby prihliadol na zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení (ďalej len „zákon č. 369/1990 Zb.“) podanú bližšiu špecifikáciu pojmu „právo hospodárenia“. Právo hospodárenia s majetkom štátu treba pritom chápať ako právo vykonávať za štát jeho vlastnícke oprávnenia za vopred stanovených podmienok. Obsahom tohto práva je oprávnenie vec držať, nakladať s ňou, ochraňovať ju, udržiavať a pod. Odvolací súd, ktorý v napadnutom rozsudku konštatoval, že v danom prípade patrilo národnému výboru v rozhodujúcom čase takéto právo hospodárenia, nemal pre svoj záver dostatok skutkových podkladov. Pri zmene prvostupňového rozsudku sa nevysporiadal ani s tou skutočnosťou, že odporcovia 4/ a 5/ nadobudli sporné pozemky v dobrej viere, že na základe spornej kúpnej zmluvy sa stávajú predmetom ich bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Z týchto dôvodov dovolateľa žiadali zmeňujúci výrok rozsudku odvolacieho súdu zrušiť a vec v rozsahu zrušenia vrátiť na ďalšie konanie.

Navrhovateľ a odporcovia 1/ až 3/ sa k dovolaniu písomne nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení pred 1. januárom 2015, lebo dovolanie bolo podané pred týmto dňom)] po zistení, že dovolanie podali včas odporcovia 4/ a 5/ (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpení v súlade so zákonom (§ 241 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, ktoré možno podľa zákona napadnúť dovolaním (§ 238 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal, či je ich dovolanie opodstatnené.

1. V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. (viď ďalej 2.) a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (viď ďalej 3.).

2. O procesnú vadu konania uvedenú v § 237 O.s.p. ide vtedy, a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až f/ O.s.p. neboli v dovolaní namietané a v dovolacom konaní ich existencia ani nevyšla najavo.

2.1. Odporcovia 4/ a 5/ v dovolaní namietajú, že napadnutý zmeňujúci výrok je zmätočný, lebo vykazuje také nedostatky v označení sporných pozemkov, so zreteľom na ktoré nebude možné vykonať zápis vlastníctva navrhovateľa v katastri nehnuteľností.

Dovolací súd k tomu uvádza, že uvádza, že i keby bola táto ich argumentácia dôvodná, nimi namietaná okolnosť sa netýka právneho postavenia odporcov 4/ a 5/. Otázka spôsobilosti výroku rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bolo vyhovené návrhu, byť podkladom pre vyznačenie zmeny vlastníckych práv v katastri nehnuteľností, môže byť predmetom záujmu navrhovateľa, ten však dovolanie (ani vyjadrenie k dovolaniu) nepodal.

2.2. Pokiaľ dovolatelia uviedli, že v danom prípade sa na rozhodovaní senátu odvolacieho súdu podieľal sudca, ktorý na prvom stupni vec prejednal a rozhodol, ide o námietku, že vec prejednal a rozhodol vylúčený sudca (§ 237 písm. g/ O.s.p.).

V preskúvanom prípade rozhodol o veci na súde prvého stupňa najskôr sudca JUDr. M. C. (viď v poradí prvý rozsudok Okresného súdu Bratislava V z 19. apríla 2016 č.k. 8 C 97/2001-183, ktorý bol zrušený odvolacím súdom). Zo spisu vyplýva, že o odvolaní proti (v poradí druhému) rozsudku Okresného súdu Bratislava V zo 14. apríla 2010 č.k. 8 C 97/2001-460 mal pôvodne rozhodnúť senát Krajského súdu v Bratislave, predsedom ktorého bol JUDr. M. C.. Práve preto predsedníčka Krajského súdu v Bratislave, poukazujúc na „Všeobecné zásady platné pre občianskoprávne, správne a obchodnoprávne kolégium rozvrhu práce Krajského súdu v Bratislave na rok 2011 bod 2 a ustanovenie § 51 ods. 4 písm. d/ zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch, prikázala, aby v tejto veci bol namiesto JUDr. M. C. pomocou technických a programových prostriedkov schválených Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky pridelený náhodným výberom iný člen senátu“. Tento príkaz sa realizoval.

O odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Bratislava V zo 14. apríla 2010 č.k. 8 C 97/2010-460 rozhodol senát Krajského súdu v Bratislave, predsedom ani členom ktorého nebol JUDr. M. C..

Predmetná námietka odporcov 4/ a 5/ je preto nedôvodná.

3. Podľa názoru dovolateľov došlo v konaní k tzv. inej procesnej vade majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). O inú (v § 237 O.s.p. neuvedenú) vadu ide – medziiným – v prípade existencie procesných nedostatkov pri obstarávaní skutkových podkladov pre rozhodnutie súdu. Dovolatelia tvrdia, že dovolací súd

založil svoje rozhodnutie (v otázke existencie práva hospodárenia národného výboru) na skutkových okolnostiach, ktoré neboli predmetom dokazovania.

Zo spisu vyplýva, že súd prvého stupňa za základ pre svoje rozhodnutie považoval (aj) skutkové okolnosti významné pre vyriešenie otázky, či v čase rozhodnom pre prechod sporných pozemkov na navrhovateľa „mal“ národný výbor k sporným pozemkom právo hospodárenia. Súd prvého stupňa vykonal dokazovanie okrem iného viacerými listinnými dôkazmi, napríklad výpismi z pozemkovoknižných zápisníc pre katastrálne územie R. a listu vlastníctva č. 1, ďalej výpisom z uznesenia rady Miestneho národného výboru R. z 24. septembra 1963 č. 139/R-1963, rozhodnutím Odboru vodného hospodárstva a pre veci poľnohospodárstva a lesníctva Okresného národného výboru Bratislava – vidiek z 15. apríla 1964 č. Vod. 1241/1964 o pridelení nehnuteľnosti do operatívnej správy, protokolom z 15. októbra 1991 č. 52/91 o zverení majetku navrhovateľa do správy Mestskej časti B.R.. Odvolací súd, ktorý vychádzal z výsledkov takto vykonaného dokazovania, zdôraznil, že prvostupňový súd v potrebnej miere zistil skutkový stav. Je zrejmé, že súdy oboch stupňov dospeli k totožnému záveru, že ku dňu, ktorý je v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. rozhodujúci pre prechod vlastníctva štátu na obec, „patrilo“ národnému výboru právo hospodárenia k sporným pozemkom. Najvyšší súd konštatuje, že výsledky vykonaného dokazovania boli dostatočným podkladom pre tento záver súdov.

So zreteľom na uvedené nie je dôvodná námietka, že odvolací súd – v otázke samotnej existencie práva hospodárenia národného výboru – rozhodol na podklade skutkových okolností, ktoré neboli predmetom dokazovania.

K otázke, či pre prechod majetku bola postačujúca samotná existencia tohto práva (teda to, že toto právo národnému výboru „patrilo“), alebo či sa v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. v spojení so zákonom č. 369/1990 Zb. vyžadovalo aj faktické „vykonávanie“ tohto práva, vid' ďalej 4.1. a 4.2.

4. V dovolaní sa namieta, že napadnutý zmeňujúci výrok rozsudku odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej na zistený skutkový aplikuje príslušnú právnu normu a pri ktorej zo svojich skutkových zistení vyvodzuje právne závery.

Podľa názoru dovolateľov sa odvolací súd zužujúcim spôsobom zamerlal len na aplikáciu a interpretáciu § 2 ods. 1 zákona č. 138/1991 Zb. a vôbec neprihliadol na bližšiu špecifikáciu práva hospodárenia, ktorú podáva ustanovenie § 4 ods. 3 zákona č. 369/1990 Zb.

4.1. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 138/1991 Zb. účelom tohto zákona je ustanoviť, ktoré veci z majetku Slovenskej republiky prechádzajú do vlastníctva obcí, a upraviť majetkové postavenie a hospodárenie obcí s ich majetkom.

V zmysle § 2 ods. 1 zákona č. 138/1991 Zb. do vlastníctva obcí prechádzajú z majetku Slovenskej republiky veci, okrem hnuteľností patriacich orgánom miestnej štátnej správy, ku ktorým patrilo ku dňu účinnosti osobitného predpisu (teda ku dňu účinnosti zákona č. 369/1990 Zb.) právo hospodárenia národným výborom, na území ktorých sa nachádzajú.

Podľa § 2 ods. 7 zákona č. 138/1991 Zb. veci a majetkové práva podľa odsekov 1, 2 a 5 nadobúda obec dňom účinnosti tohto zákona.

4.2. Zákon č. 138/1991 Zb. k reálnemu prechodu vlastníckeho práva vyžaduje splnenie viacerých, zákonom presne stanovených podmienok. Ich splnením sa vytvára osobitné právne postavenie určitého druhu majetku, ktorý podlieha režimu prechodu vlastníckeho práva zo štátu na obec. Odhliadnuc od právneho režimu hnuteľností patriacich orgánom miestnej štátnej správy je zrejmé, že § 2 ods. 1 zákona č. 138/1991 Zb. pre prechod majetku do vlastníctva obcí vyžaduje, aby išlo o: a/ majetok štátu, b/ ku ktorému patrilo ku dňu účinnosti zákona č. 369/1990 Zb. právo hospodárenia národným výborom, na území ktorých sa nachádzajú.

Pokiaľ odporcovia namietajú, že nestačí, aby národnému výboru k určitému majetku právo hospodárenia len „patrilo“, ale aj to, aby bolo reálne „vykonávané“, dovolací súd konštatuje, že takáto podmienka z textu § 2 ods. 1 zákona č. 138/1991 Zb. nevyplýva. Toto ustanovenie neuvádza odkaz na zákon č. 369/1990 Zb. za účelom bližšieho vymedzenia obsahových znakov („vlastností“) práva hospodárenia k majetku štátu; účelom predmetného odkazu bolo stanoviť časové hľadisko, ktoré je významné pre prechod majetku štátu na obec. Zvolené legislatívne riešenie malo za cieľ (ako zásadu) vyjadriť, že ak 24. novembra 1990 (deň účinnosti zákona č. 369/1990 Zb.) patrilo národnému výboru k určitému majetku právo

hospodárenia, prešiel tento majetok 1. mája 1991 (deň účinnosti zákona č. 138/1991 Zb.) do vlastníctva obce.

4.3. Odporcovia 4/ a 5/ v dovolaní správne vystihli, že jediným dôvodom pre zmenu prvostupňového rozsudku bolo v danom prípade to, že odvolací súd na základe identických skutkových zistení inak vec právne posúdil v otázke tých charakteristických prvkov (znakov) práva hospodárenia národného výboru, ktoré musia byť dané, aby došlo k prechodu vlastníctva majetku štátu na obec.

Dovolatelia neopodstatnene vytykajú odvolaciemu súdu, že sa nevyporiadal s námietkou odporcov 1/ až 5/, že navrhovateľ sa nemohol stať vlastníkom sporných pozemkov, ktoré – v dôsledku vydržania ich vlastníctva právnymi predchodcami odporcov – ku dňu účinnosti zákona č. 138/1991 Zb. už neboli vo vlastníctve štátu. Právny záver, že A. K. nemohla z dohody o výmene bytov odvodzovať svoju dobromyseľnosť v tom, že je vlastníčkou sporných pozemkov, bol logickým vyústením skutkových zistení, na ktorých založili svoje rozhodnutia tak prvostupňový, ako aj odvolací súd. Podobne malo oporu vo výsledkoch vykonaného dokazovania tiež ich konštatovanie, že dobrú vieru P. K. v tom, že je vlastníkom sporných nehnuteľností, vyvracia sama skutočnosť, že v rokoch 1977 a 1978 požiadal národný výbor o prevod sporných pozemkov do svojho vlastníctva, resp. že sa zaujímal o to, aby k nim bolo v jeho prospech zriadené právo osobného užívania pozemku. Dovolací súd nad rámec vyššie uvedeného (k otázke nadobudnutia sporných pozemkov P. K. právnym titulom vydržania) pripomína na jednej strane to, že menovaný (údajne) vstúpil do dobromyseľnej držby na základe štátnym notárstvom neregistrovanej kúpnej zmluvy z roku 1976 (ktorá v konečnom dôsledku ani nebola uzatvorená), na druhej strane to, že v zmysle R 73/2015 oprávneným držiteľom nehnuteľnosti, ktorý je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že je jej vlastníkom, nemôže byť ten, kto do jej držby vstúpil za účinnosti Občianskeho zákonníka v znení do 31. decembra 1991 na základe zmluvy o prevode nehnuteľnosti, ktorá nebola registrovaná štátnym notárstvom v zmysle zákona č. 95/1963 Zb. o štátnom notárstve a o konaní pred štátnym notárstvom (notársky poriadok). Z dôvodov vysvetlených už v prvostupňovom a odvolacom rozhodnutí je tiež opodstatnený záver, že právny predchodca odporcov 1/ až 3/ k sporným pozemkom nemal žiadne také právo, ktoré by vylučovalo prechod sporných pozemkov do vlastníctva navrhovateľa podľa ustanovenia § 2 ods. 1 zákona č. 138/1991 Zb.

4.4. Odporcovia 4/ a 5/ napokon v dovolaní namietajú, že odvolací súd vôbec neprihliadol na to, že spornú kúpnu zmluvu uzatvorili v dobrej viere, že odporcovia 1/ až 3/ sú vlastníci sporných pozemkov a že od nich platne nadobúdajú prevádzané pozemky do bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

K tejto časti dovolacej argumentácie treba pripomenúť z rímskeho práva prevzatú a stále aktuálnu zásadu (*nemo plus iuris ad alium transferre potest, quam ipse habet*), v zmysle ktorej z nepráva nemôže vzniknúť právo. V zmysle tejto zásady platne nemôže nadobudnúť vlastnícke právo právny nástupca, ak subjekt, od ktorého odvodzuje (derivatívne) svoje vlastnícke právo k nehnuteľnosti, toto právo nikdy nenadobudol, a teda ho ani nemohol ďalej platne previesť (k otázke vplyvu neplatnosti právneho úkonu na práva dobromyseľných nadobúdateľov sa vyjadril aj Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení z 10. februára 2010 sp. zn. I. ÚS 50/10). Dobrá viera takéhoto nadobúdateľa je významná len potiaľ, že mu možno priznať všetky práva a povinnosti oprávneného držiteľa (§ 129 a nasl. Občianskeho zákonníka).

Na základe absolútne neplatného právneho úkonu nemôže dôjsť k platnému prevodu vlastníckeho práva; nemožno preto ani uvažovať o ochrane vlastníckeho práva, hoc i dobromyseľného nadobúdateľa. Rovnako tak nie je možné za uvedeného stavu uprednostniť požiadavku právnej istoty a ochrany práv nadobudnutých v dobrej viere pred zásadou, podľa ktorej nikto nemôže na iného previesť viac práv, ako má sám.

5. Vzhľadom na to, že dovolacie dôvody v zmysle § 241 ods. 2 neboli uplatnené opodstatnene, najvyšší súd zamietol dovolanie odporcov 4/ a 5/ podľa § 243b ods. 1 O.s.p.

6. V dovolacom konaní procesne úspešnému navrhovateľovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti odporcom 4/ a 5/, ktorí úspech nemali (§ 243b ods. 5 O.s.p., § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Navrhovateľ nepodal návrh na rozhodnutie o priznaní náhrady trov dovolacieho konania, preto mu najvyšší súd túto náhradu nepriznal (§ 243b ods. 5 O.s.p., § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. februára 2016

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková